

**Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University**

ОСВІТА І НАУКА У МІНЛИВОМУ СВІТІ: проблеми та перспективи розвитку

**МАТЕРІАЛИ
Міжнародної наукової конференції**

29-30 березня 2019 р.

Частина I

**Proceedings of the International Scientific Conference
Education and Science in a Changing World:
Problems and Prospects for Development**

**Dnipro, Ukraine
March 29-30, 2019**

Part I

**Дніпро
2019**

УДК 303
ББК 63.3
О 72

Редакційна колегія:

Оковитий Сергій Іванович, д.х.н., проф., проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Трампус Антоніо, доктор наук з історії, професор Департаменту лінгвістики та порівняльних культурних досліджень Венеціанський Університет Ка-Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Італія.

Октай Танзевер, доктор філософії з політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Близькосхідного технічного університету (Middle East Technical University (METU)), м.Анкара, Турція.

Ищенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Окороков Віктор Броніславович, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин Університету імені Альфреда Нобеля.

Міхейченко Марія Анатоліївна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

О 72 Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали Міжнародної наукової конференції. 29-30 березня 2019 р., м.Дніпро. Частина I. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2019. – 400 с.

У збірник вміщено матеріали Міжнародної наукової конференції «**Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку**», що присвячені осмисленню найбільш важливих наукових та освітніх проблем сучасності, окресленню перспектив їх вирішення, розробці стратегій подальшого розвитку наукового та освітнього потенціалу в світовому контексті, узагальненню досвіду викладання та визначенню шляхів реалізації виваженого підходу до оптимізації освітніх практик з огляду на нові виклики та кращі світові досягнення. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2019

© ДНУ ім. Олеся Гончара, 2019

або розірваного ланцюжка: на кожному етапі такої гри в послідовному або довільному порядку роль лікаря доручається різним студентам. 3. Відтворення ситуації в мікрогрупах з подальшим обговоренням.

Як свідчить наш досвід, використання інтерактивних методів навчання сприяє підвищенню у студентів інтересу до медицини в цілому, сприяє розвитку більшої самостійності студентів, творчого підходу до навчання, прояву своєї індивідуальності в навчальному процесі та інших корисних навичок. Під керівництвом співробітників кафедри студенти мають можливість удосконалювати свої вміння і навички в складанні тематичних презентацій, підготовки повідомлень і доповідей з наступним поданням їх на конференціях і семінарах різного рівня.

Таким чином, інтерактивні форми навчання є особливо важливими в здійсненні навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Вони посилюють інтерес до навчання, розвивають творче, продуктивне мислення, вчать культурі спілкування, сприяють формуванню індивідуальних моральних установок, заснованих на професійній етиці, виробленню критичного мислення, вміння представляти і відстоювати власну думку, що принципово важливо для майбутніх фахівців системи охорони здоров'я.

Список використаних джерел

1. Дубягін О.Б. *Інноваційні технології та методи навчання як фактор удосконалення навчального процесу* / Дубягін О.Б. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.geci.cn.ua/uk/home/item/download/446_a657598348b2abe8c60b5c4f62a104f0.html. 2. Пометун О. *Енциклопедія інтерактивного навчання* / О. Пометун. – К., 2007. – 142 с. 3. *Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія; за ред. П.Ю. Сауха.* – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.

О.А.Ханюков, М.Г.Гетман, Т.В.Лакіза, Т.А.Сімонова, О.В.Писаревська

АТЕСТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕМЕНТІВ ОСКІ (ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ)

Метою атестації випускників Державного закладу «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України» (далі – ДЗ «ДМА») є встановлення відповідності рівня сформованості знань, умінь та навичок, досягнутих в результаті засвоєння освітньо-професійної програми (ОПП), вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ).

Нормативно-правова база: 1) Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (Стаття 6. Атестація здобувачів вищої освіти); 2) Наказ МОЗ України від 14.08.98 № 251 «Про затвердження Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів «Медицина» і «Фармація», зареєстровано в Мінюсті України 11.09.98 за № 563/3003; 3) Наказ МОЗ України № 749 від 19.10.2009 «Про затвердження та введення навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» кваліфікації лікар у ВНЗ IV рівня акредитації за спеціальностями «лікувальна справа», «педіатрія», «медико-профілактична справа»; 4) Наказ МОЗ України від 31.01.2005 № 53 «Про затвердження Положення про організацію та порядок проведення державної атестації студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації за напрямом підготовки «Медицина»; 5) Наказ ДЗ «ДМА» від 31.08.2017 р. № 153-ОД «Про організацію навчального процесу в ДЗ «ДМА» в 2017/2018 н.р.»; 6) Постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 р. № 334; 7) Рішення ЦМК ДЗ «ДМА» від 24.04.2018 р.

Основними принципами здійснення кваліфікаційного іспиту є: об'єктивність, прозорість і публічність, незалежність, нетерпимість до проявів корупції та хабарництва, інтеграція у міжнародний освітній та науковий простір, обов'язковість, єдність методики оцінювання результатів.

Проведення практично орієнтованого клінічного іспиту є етапом переходу до виконання Постанови Кабінету Міністрів України № 334 від 28.03.2018 року щодо атестації здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальностями галузі знань «22 охорона здоров'я».

Структура атестації випускників складається з кількох частин: перша – письмовий іспит Крок-2; друга частина – практично орієнтований клінічний іспит, який складається з трьох частин: робота з реальним хворим, робота з симулятивним пацієнтом (використання елементів ОСКІ), робота з навчально-наочними матеріалами.

Робота з реальним хворим демонструє вміння студента встановити попередній діагноз, призначити план обстеження хворого та схему лікування. На першому етапі перевіряється вміння збирати скарги, анамнез захворювання, анамнез життя, володіння практичними навичками (пальпація, перкусія, аускультация) при огляді хворого. При складанні цієї частини екзамену студент повинен знати сучасні стандарти ведення хворого – обстеження, лікування, прогноз та ін.. Роботу біля ліжка хворого оцінює бригада викладачів, яку очолює професор-фахівець з терапії, хірургії або з акушерства та гінекології.

Робота з симулятивним пацієнтом (використання елементів ОСКІ) спрямована на оцінку клінічної та професійної компетентності студента по діагностиці та наданню допомоги при невідкладних станах. ОСКІ використовується у Британії з 1975 р. ОСКІ були розроблені, щоб знизити варіативність оцінки студентів. В ідеалі, варіативність в оцінках повинна виходити з різниці в успішності учнів. На жаль, в клінічних обстеженнях велика частина варіабельності може залежати від інших чинників. ОСКІ знижує мінливість, зменшуючи деякі з цих факторів. Зазвичай ОСКІ приймає форму «кола» з рядом «станцій». Кожна «станція» триває фіксований час, а потім студент переходить до іншої станції. Таким чином, всі учні виконують одну і ту ж задачу; їм ставлять одні і ті ж питання одні і ті ж екзаменатори на кожній «станції».

Робота з симулятивним пацієнтом підвищує об'єктивізацію та стандартизацію оцінювання знань студентів, а також дозволяє оцінити знання студентів та спроможність надання допомоги при невідкладних станах. Відповідно до списку з ОКХ проводиться діагностика та визначення плану надання невідкладної допомоги при 16 невідкладних станах. В присутності екзаменаторів та членів екзаменаційної комісії з відповідних дисциплін (внутрішні, професійні та інфекційні хвороби; хірургічні хвороби з дитячою хірургією; акушерство та гінекологія) всі студенти виконують одну і ту ж задачу, їм ставлять одні і ті ж питання одні і ті ж екзаменатори на кожній «станції». Студенти працюють зі стандартизованим хворим, який знаходиться у невідкладному стані.

Екзаменатори та члени екзаменаційної комісії оцінюють уміння та навички випускника, заносять оцінки до Протоколів проведення та оцінювання іспиту. Встановлюється часовий регламент на виконання випускником діагностики та визначення плану надання невідкладної допомоги або демонстрації навичок з надання невідкладної допомоги (робота з «симулятивним» пацієнтом), який становить не більше 15 хвилин на виконання вищезазначеної навички.

Наступний етап атестації випускників полягає в оцінюванні рівня сформованості у випускника умінь та навичок, які не передбачають безпосередньої роботи з хворим, в вирішенні ситуаційних задач для оцінювання типових завдань діяльності та

демонстрації основних умінь та навичок згідно з вимогами ОКХ з використанням фантомів, муляжів, навчально-наочних матеріалів, ситуаційних задач тощо.

Проведення атестації випускників дає можливість студентам продемонструвати знання, якими вони опанували за шість років навчання з фундаментальних та клінічних дисциплін. Форма проведення атестації випускників удосконалює контроль уміння застосовувати знання з патології внутрішніх органів у процесі подальшого навчання та професійній діяльності відповідно до принципів доказової медицини.

Проведення комплексного іспиту надає можливість оцінити знання студентів максимально об'єктивно.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2014. 2. Лист державної організації «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при МОЗ України» за № 223 від 31.08.2015 року щодо критеріїв складання ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок 2. Загальна лікарська підготовка», «Крок 2. Стоматологія», «Крок 2. Фармація, Клінічна фармація». 3. Наказ МОЗ № 53 від 31.01.2005 «Про затвердження положення про організацію та порядок проведення державної атестації студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації за напрямом підготовки «Медицина». Документ з0244-05, чинний, поточна редакція – Прийняття від 31.01.2005. – Електрон. Аналог. Друк. вид.: режим доступу: https://www.google.com.ua/?gws_rd=ssl#q=%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7+%D0%B2%D1%96%D0%B4+31.01.2005+%D1%80.+%E2%84%96%+53&spf=68. – Дата звернення: 16.04.2017. Назва з екрану. 4. Наказ МОЗ України № 239 від 16.04.2003 «Про затвердження складових галузевих стандартів в вищій освіті з напрямку підготовки 1101 «Медицина» 2003 р., № 20, стор. 567, стаття 902, код акту 25132/2003. – Електрон. Аналог. Друк. Вид.: режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=0314148CC0>. – Дата звернення: 16.04.2017. Назва з екрану. 5. Наказ № 153-ОД від 31.08.2017 р. «Про організацію навчального процесу в ДЗ «ДМА» в 2017/2018 н.р.». 6. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року № 334. 7. Рішення ЦМК ДЗ «ДМА» від 24.04.2018 р.

О. В. Усачова, Т. М. Пахольчук

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

Кінцевою метою викладача ВНЗ є навчання та підготовка до самостійної роботи висококваліфікованого спеціаліста. Практичні навички, яким навчаються студенти на кафедрі дитячих інфекційних хвороб, необхідно закріпити не тільки теоретично, але й практичними вміннями. При вивченні дитячих інфекційних хвороб враховуючи небезпечність для життя і здоров'я студентів самих інфекцій самостійне виконання практичних навичок з метою засвоєння теоретичного матеріалу можливе лише при використанні елементів симуляційної медицини. У сфері освіти симуляційні технології докорінно перетворюють процес опанування інформацією, що дозволяє представити її в якісно іншій формі, створюючи ефект занурення в навчальне середовище [1]. Застосування методів активного навчання, зокрема, стимуляційної рольової гри, дозволяє студентам медикам, залишаючись в позиції учнів, виконувати професійні дії і вчинки. Форма організації такої діяльності практично відтворює форми реальної професійної діяльності. Тому для викладача будь яка технологія має практичний сенс тією мірою, в якій допомагає йому здійснювати цілеспрямований вибір відповідного методу навчання або їх поєднання для вирішення конкретних дидактичних завдань. І, звичайно, очевидно, що за період навчання на клінічних кафедрах неможливо зустріти весь, обов'язковий для вивчення студентами, перелік нозологій. Саме для цього існують симуляційні технології, що використовують ігрові методи навчання [2, 3]. Не менш важливим є розвиток так званих